Eugeniusz Kęsik – ostatni leśniczy w Czarnowcu

Category: Historia,historyczne,Mieszkańcy,NEWS
written by Marek | 31 października 2025

Eugeniusz Kęsik – ostatni (i jedyny?) leśniczy w Czarnowcu?

Ptoki – nic o tym nie wiedzą,
Krzoki – coś tam słyszały, lecz nie wiedzą, na którym drzewie ptaki śpiewały,
Pnioki – pamiętają leśniczówkę i Leśniczego Eugeniusza Kęsika.

Leśnicy nie tylko dbają o znajdujące się w lasach pozostałości po burzliwej historii naszego kraju, ale wielu z nich czynnie tę historię tworzyło i to nierzadko na pierwszej linii frontu.
Jedną z wyjątkowych postaci leśników jest obecny Leśniczy Leśnictwa Borawe, (w skład którego wchodzą lasy czarnowieckie) Pan Krzysztof Olejniczak. To pasjonat historii swojego leśnictwa!.
Dzięki niemu dowiadujemy się dziś o „naszym” ostatnim *(przyp. MK – jedynym)* Leśniczym w Czarnowcu.

Znaczenie lasów i leśników

Polska jest w europejskiej czołówce, jeśli chodzi o powierzchnię lasów. Zajmują one ok. 29% terytorium kraju, rosną na obszarze ponad 9 mln ha. Zdecydowana większość to lasy państwowe, z czego prawie 7,6 mln ha zarządzane jest przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Adam Loret

Lasy Państwowe mają już ponad 100 lat! Mimo historycznych zakrętów i zmian organizacja funkcjonuje do dziś, łącząc bogatą tradycję z nowoczesnością.
Tuż po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. podejmowano pierwsze decyzje ukierunkowane na tworzenie administracji leśnej.
W 1924 r. powstało przedsiębiorstwo Polskie Lasy Państwowe, któremu prezydent Polski Stanisław Wojciechowski powierzył gospodarowanie polskimi lasami.
Pierwszym dyrektor Lasów Państwowych został Adam Loret.
Gdy wybuchła II wojna światowa okupanci natychmiast wprowadzili swoją administrację leśną. Prowadzona na terenach zajętych przez hitlerowskie Niemcy i Związek sowiecki gospodarka miała charakter rabunkowy.
Wielu leśników oddało podczas walk swoje życie. Szacuje się, że łącznie na wszystkich frontach II wojny światowej walczyło ok. 11 tys. leśników. 724 z nich zostało zamordowanych w Katyniu, Miednoje i Charkowie. Adam Loret

został aresztowany 19 września 1939 r. i zaginął.
Przez całą wojnę leśnicy wspierali oddziały partyzanckie, znajdujące schronienie w lasach. Bywało, że ginęły przez to całe leśne rodziny. Wydarzenia tamtego okresu upamiętniają liczne mogiły, rozsiane w lasach całego kraju. Leśnicy otaczają je opieką, aby przetrwała pamięć zmagań o wolną Polskę…

Na straży lasów od zawsze stoi leśnik.
Doglądanie drzew, sadzenie, trzebieże, usuwanie szkodników to tylko drobny wycinek jego pracy. Nie mniej ważna jest służba społeczna: działalność kulturalno-oświatowa, wychowawcza, charytatywna. Leśnicy to grupa zawodowa, w której patriotyzm zawsze odgrywał główną rolę.
Przed laty mieszkańcy mieli dużo spraw do leśniczego.
Praca w lesie od zawsze wymagała nie tylko fizycznej wytrzymałości i dobrej znajomości leśnych zagadnień, lecz także hartu ducha i społecznikowskiego zacięcia. Praca leśnika wymagała nie tylko gotowości do ciężkiego fizycznego wysiłku, lecz także odporności psychicznej. Była zarazem ściśle związana ze służbą społeczną. Kontakty z okolicznymi mieszkańcami, osobami pracującymi w lasach i nabywcami drewna dawały szerokie pole do oddziaływania, prowadzenia edukacji.

1935 r. L.P. Leśnictwo Borawe. Zdjęcie wykonane najprawdopodobniej na Stacji Ostrołęka.

„A gdy po pracy do domu zajdzie, domu oddalonego od siedzib ludzkich i otoczonego zewsząd szumiącą puszczą leśną […], to ileż to trzeba rezygnacji i samozaparcia, ażeby żyć tak miesiącami i latami całemi. Jedynym przyjacielem i towarzyszem leśnika staje się wówczas rodzina i książka oraz radio – zastąpić one winny leśnikowi szerokie areny życia miejskiego” – pisał Adam Schwarz („Zawód leśnika”, „Echa leśne” nr 3, 1933).

W Czarnowcu stała Leśniczówka. 1 listopada upływa 67 lat gdy Eugeniusz Kęsik objął stanowisko naszego leśnictwa.

SZKOŁKA LEŚNA

Na zdjęciu obok Kęsik Eugeniusz – Leśniczy z Czarnowca.
(zdjęcie od obecnego Leśniczego Krzysztofa Olejniczaka)
Urodzony 17.10.1922 r., syn Pawła…
Ukończył Technikum Leśne w Krasiczynie.
Rozpoczął swoją pracę w Lasach Państwowych 27 stycznia 1950 r.
W Nadleśnictwie Ostrołęka zostaje zatrudniony 15 września 1952 r. (został przeniesiony z Nadleśnictwa Różan).

W Nadleśnictwie Ostrołęka pracował na stanowiskach:
– podleśniczy p.o. leśniczego Leśnictwa Dąbrówka,
– od 1 lipca 1955 r. leśniczy Leśnictwa Dąbrówka,
– od 1 listopada 1958 r. leśniczy **Leśnictwa Borawe** (w skład którego zawsze wchodziły i wchodzą grunty wsi Czarnowiec),
– od 31 grudnia 1982 r. uzyskuje status emerytowanego leśnika.

Ciekawostka odnotowana przez urzędników leśnych Nadleśnictwa Ostrołęka.
Dwóch leśniczych w jednym leśnictwie!
Z akt leśnych:
„W okresie od 1 do 31 grudnia 1982 r. Pan Kęsik przed przejściem na emeryturę przebywał na urlopie wypoczynkowym zaległym i bieżącym. Przekazał Leśnictwo Borawe Panu Kazimierzowi Grono, który z dniem 1 października 1982 r. został powołany na stanowisko leśniczego Leśnictwa Borawe. I tym sposobem w okresie od 1 października do 31 grudnia 1982 r. było dwóch leśniczych Leśnictwa Borawe. A to jest błąd.
Błąd zakładu polegał na tym, że Pan Grono został powołany na stanowisko leśniczego Leśnictwa Borawe bez odwołania z tego stanowiska urzędującego leśniczego Leśnictwa Borawe Pana Kęsika Eugeniusza.”
Czy zatem przez te trzy miesiące, dwaj leśniczy „bili” się o „stołek”, kto powinien na nim siedzieć? Z pewną dozą pewności można domniemać, że nawet tego nie zauważyli.

Pan Kęsik, nasz czarnowiecki leśniczy to nie tylko zasłużony leśnik, ale również obywatel – patriota.

Był wielokrotnie odznaczany. Oto Jego odznaczenia, przyznane przez Radę Państwa:

KRZYŻ PARTYZANCKI
Uchwała nr D-63799 z dnia 27.08.1959 r.

Krzyż Partyzancki został ustanowiony dekretem Rady Ministrów w 1945 r. Odznaczenie to zostało ustanowione ***„w celu upamiętnienia bohaterskiej walki zbrojnej żołnierzy oddziałów partyzanckich z hitlerowskim okupantem o Niepodległość, Wolność i Demokrację oraz celem***

nagrodzenia bojowych zasług w tej walce„.

KRZYŻ WALECZNYCH za na udział w walkach z hitlerowskim okupantem w latach 1939-1945.
Uchwała nr DK-2629/W z dnia 5.03.1965 r.

Krzyż Walecznych został ustanowiony rozporządzeniem Rady Obrony

Państwa w 1920 r. ***„…celem nagrodzenia czynów męstwa i odwagi, wykazanych w boju..”*** przez oficerów, podoficerów i szeregowców. W wyjątkowych przypadkach mógł być nadany osobom cywilnym współdziałającym z armią czynną.

Krzyż Walecznych Rozkazem Naczelnego Wodza z 1940 r. został uznany za odznaczenie nadawane za czyny męstwa dokonane w czasie wojny. W rozkazie podkreślono, że ***„…każdorazowe nadanie „Krzyża Walecznych” może mieć miejsce tylko za określony oddzielny czyn męstwa i odwagi wykazanej w boju„.***

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI
Uchwała nr 3-69-71 z dnia 25.02.1969 r.

Krzyż Zasługi ustanowiono na mocy ustawy z 1923 r. To polskie cywilne odznaczenie państwowe, nadawane za zasługi dla Państwa lub obywateli. Nadawane do chwili obecnej.

KRZYŻ SREBRNY ORDERU VIRTUTI MILITARI
Uchwała nr DK-8514/W z dnia 17.06.1971 r.

Order Wojenny Virtuti Militari (*Męstwu wojskowemu – (cnocie) dzielności żołnierskiej*). To najwyższe polskie odznaczenie wojenne, nadawane za wybitne zasługi bojowe. Jest jednym z najstarszych orderów wojennych na świecie. Ustanowiony przez króla Stanisława Augusta

Poniatowskiego w 1792 r.

Medal za udział w walkach o Berlin
Uchwała nr 82011 z dnia 9.05.1972 r.

Medal **„Za udział w walkach o Berlin”** został ustanowiony przez Sejm w 1966 r. dla uczczenia zwycięstwa nad niemieckim faszyzmem oraz wkładu ludowego Wojska Polskiego w zdobyciu Berlina w 1945 r. Zgodnie z ustawą medal stanowił uznanie dla osób, które brały udział w walkach o Berlin.

MEDAL 30-LECIA POLSKI LUDOWEJ
Uchwała nr 1288/74 M z dnia 22.07.1974 r.

Medal 30-lecia Polski Ludowej został ustanowiony dekretem Rady Państwa w 1974 r. dla uczczenia trzydziestej rocznicy powstania Polski Ludowej, ***„dając wyraz uznaniu dla wkładu ludzi pracy w budownictwo socjalistyczne i rozwój społeczno-gospodarczy kraju”***

Polskie jubileuszowe, cywilne odznaczenie państwowe.

„W walce o las, skarb całego państwa i narodu, leśnik był równy żołnierzowi walczącemu na froncie o dobro ojczyzny. „Gajowy to […] żołnierz dzielny, odważny, sprytny a czujny. […] Gajowy strzeże i chroni lasu, bo wie, że las to najpiękniejszy, najcudowniejszy twór BOGA i NATURY (B. Pasztyński, Znaczenie…).

Eugeniusz Kęsik zmarł 20 kwietnia 1985 roku, przeżywszy, tylko! 63 lata. Umiera zaledwie dwa i pół roku po odejściu na zasłużoną emeryturę. Miejscem Jego pochówku jest rzekuński cmentarz parafialny przy ul. Kościuszki. Za wskazanie miejsca dziękuję wnukowi Łukaszowi Chojnowskiemu z Czarnowca.

Ś. P.
EUGENIUSZ KĘSIK
ŻYŁ LAT 63
ZM. 20. IV. 1985 R.
APOLONIA KĘSIK
ŻYŁA LAT 88
ZM. 7. I. 2025 R.
2025.10.11 Czarnowiec.pl (MK)

Fot: Marek Karczewski

Budynek leśniczówki w Czarnowcu mógł być zbudowany początkiem lat 60-tych XX wieku. Dziś (30.10.2025 r.) leśniczówka przy ul. Kasztanowej wygląda tak:

Jak pamiętamy, na początku tekstu, zadane było pytanie „czy jednocześnie ostatni oraz jedyny?”.
Leśniczówka w Czarnowcu powstała początkiem lat 60-tych XX wieku, tuż po nominowaniu Eugeniusza Kęsika na leśniczego. Pan Eugeniusz zamieszkał w niej razem z rodziną. Doczekał z małżonką Apolonią czterech córek (Ewa, Hanna, Jolanta, Małgorzata). Gdy w roku 1982 przeniesiono go na emeryturę, leśniczówkę niebawem sprzedano i nigdy już w niej nie zamieszkał inny leśniczy. Zatem Pan Kęsik był pierwszym i ostatnim leśniczym w Czarnowcu. Piastował swoje stanowisko przez ponad 25 lat.

Poniżej przedstawiamy, zdjęcie od Pana Krzysztofa Olejniczaka – Leśniczego

Leśnictwa Borawe, które było inspiracją do napisania paru zdań o leśniczym z Czarnowca. Na zdjęciu ok. 1970 r. stoją od lewej Mieczysław Bojarski i Eugeniusz Kęsik. Stoją przy szkółce leśnej. Starsi mieszkańcy pamiętają parking leśny w tym miejscu z nazwą „SZKÓŁKA”.

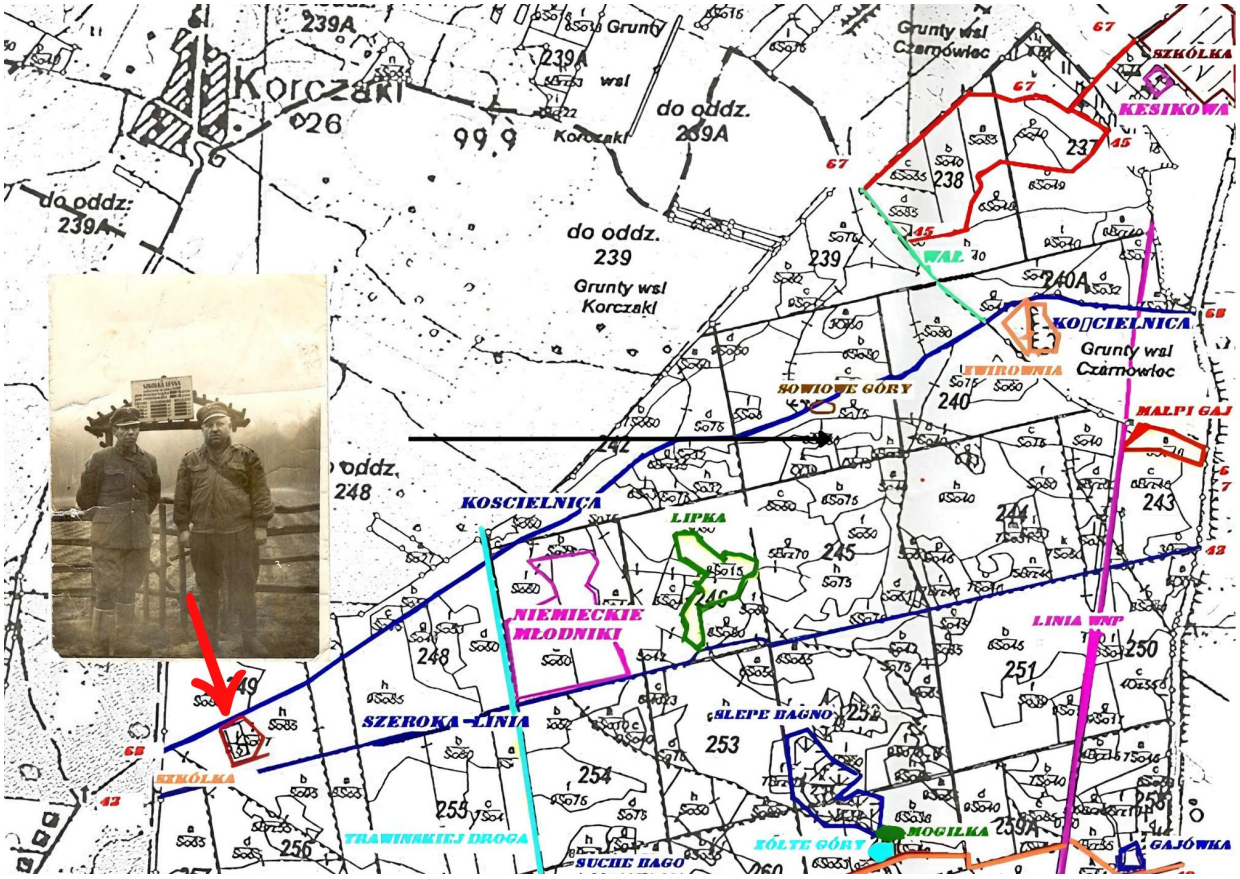

Dodatkowo, przedstawiamy mapę Leśnictwa Borawe, z potocznymi nazwami miejsc, których używali Kęsik, Bojarski, a teraz używa Olejniczak. Czy warto znać te dość dziwaczne nazwy obszarów w „swoim” lesie?

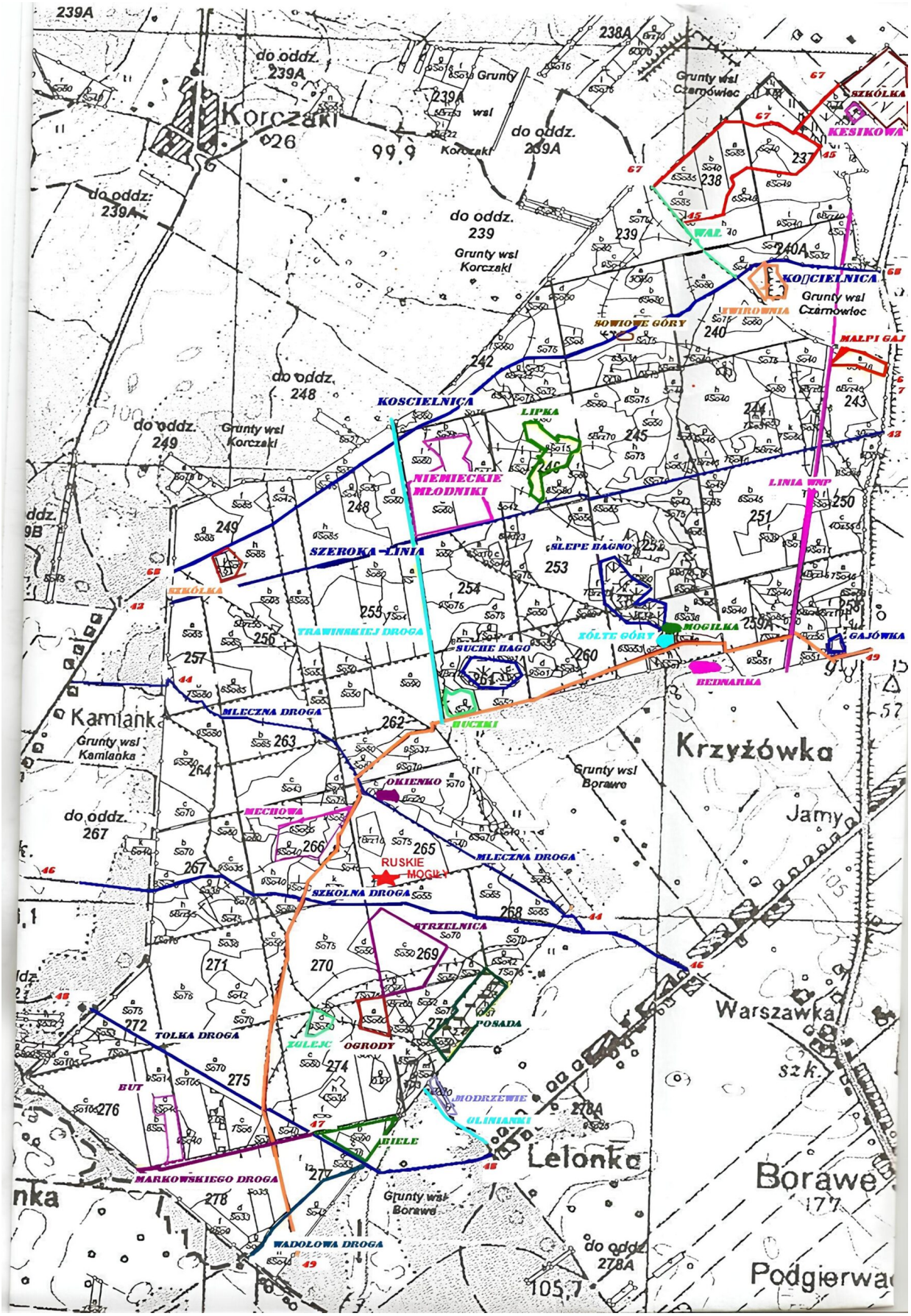

Z powyższej mapy, przygotowanej przez leśniczego możemy nawet w prawym, górnym rogu wypatrzeć obszar „szkółki Kęsikowej”, □ która pozostała na pamiątkę, po naszym leśniczym.

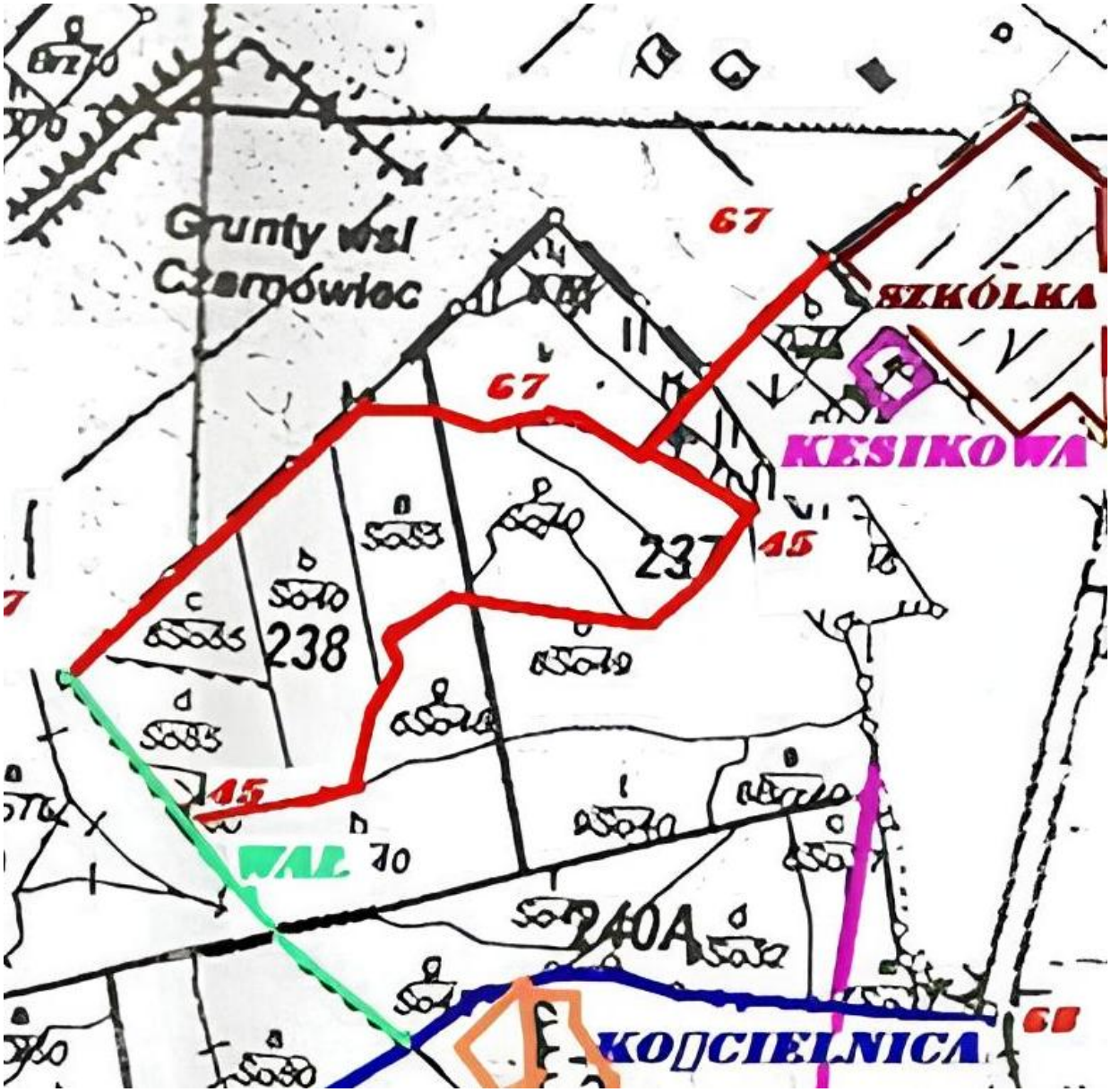

Ściana chwały w leśniczówce – obecnie Kancelarii dwóch Leśnictw (Borawe i Kruszewo).
Prowadzi ją Pan Krzysztof Olejniczak.
Leśnictwo Borawe trwa nieprzerwanie od 1922 roku.
Dziękujemy za pamięć o naszych leśnikach.

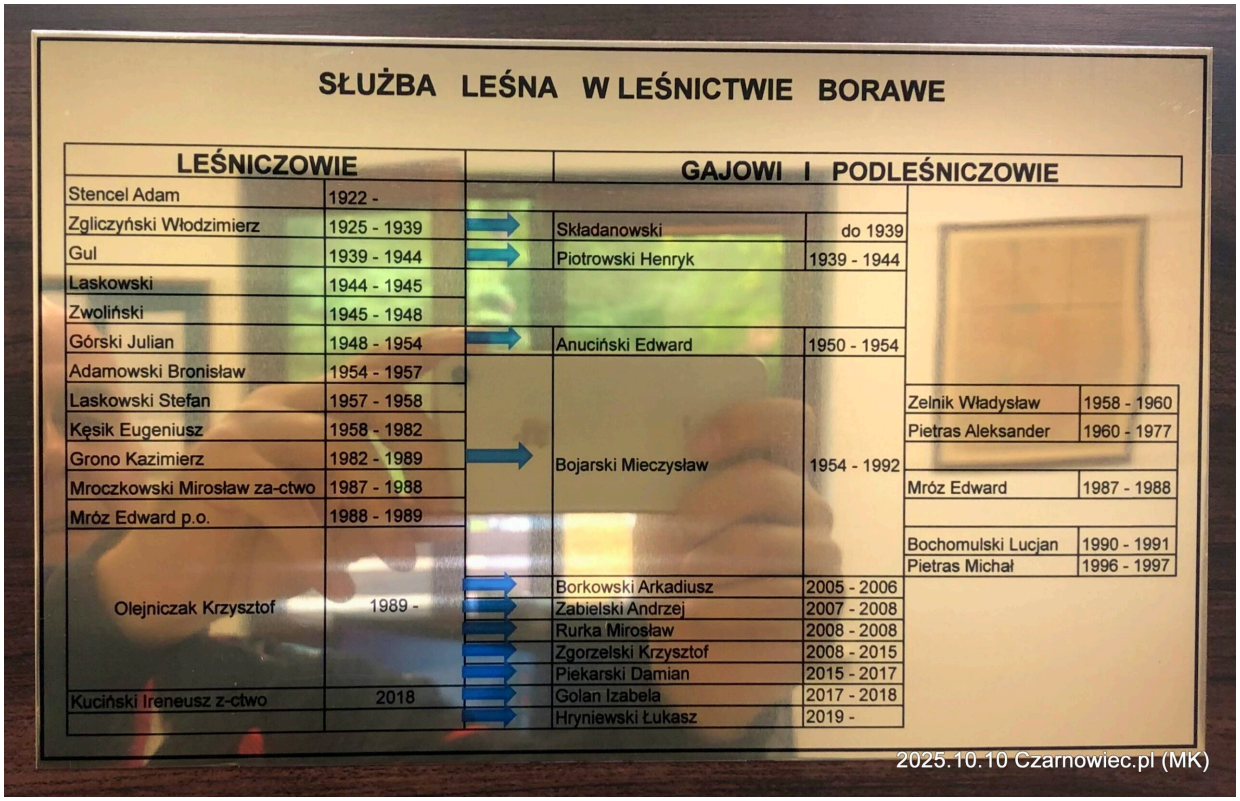

Marek Karczewski, Czarnowiec, 31.10.2025 r.

Źródła:
– Nadleśnictwo Ostrołęka, Leśnictwo Borawe, Krzysztof Olejniczak, Damian Piekarski

– lasy.gov.pl
– historia.dorzeczy.pl
– wikipedia.org